

Załącznik
do uchwały nr .....
Rady Miejskiej w Lęborku
z dnia .....

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii**

dla Miasta Lęborka na 2016 rok.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lęborka na rok 2016 jest elementem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Stanowi zapis działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy w rodzinie i innych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych jak również integracji społecznej osób uzależnionych na terenie Lęborka.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Lęborka na 2016 rok – zwany dalej Programem – reguluje prowadzenie na terenie Gminy Miasto Lębork działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, problemów narkomanii oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Podstawą działań przedstawionych w Programie są założenia zawarte w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016, Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015 oraz Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020.

Program określa główne zadania gminy w obszarach ochrony zdrowia zawarte w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii oraz Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zadania Programu w dużej mierze stanowią kontynuację realizacji z lat ubiegłych.

Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015, wobec traktowania alkoholu jako specyficznego towaru wskazuje na konieczność specjalnych regulacji prawno-administracyjnych oraz finansowych, umożliwiających zwiększony stopień kontroli od obowiązującej w systemie wolnorynkowym wobec innych produktów. W związku z czym na terenie Lęborka stosuje się uchwałę nr XLIX-532/2001 z dnia 28.09.2001 r, która określa maksymalną liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

Narodowy Program, wśród najważniejszych problemów wymienia:

- szkody zdrowotne wynikające ze spożywania alkoholu,
- nadmierną dostępność alkoholu,
- zaburzenia życia rodzinnego w związku z alkoholem, w tym szkody zdrowotne i rozwojowe dzieci z rodzin alkoholowych,
- picie alkoholu przez dzieci i młodzież,
- zjawisko przemocy w rodzinie w związku z używaniem alkoholu,
- naruszenie prawa związane z alkoholem,

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada również na gminy obowiązek prowadzenia działań zmierzających do ograniczania dostępności do napojów alkoholowych. W Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

w Lęborku na rok 2016 określa się następujące potrzeby ograniczające dostępność do alkoholu:

1. potrzeba zwiększenia liczby kontroli, których zadaniem jest nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w miejscach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, w szczególności w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom do lat 18,
2. potrzeba prowadzenia szkoleń dla przedstawicieli poszczególnych służb i instytucji z terenu miasta Lęborka oraz podmiotów prowadzących na terenie miasta Lęborka sprzedaż napojów alkoholowych, wskazujących na znaczenie i wagę problemów alkoholowych oraz innych uzależnień.

I. Problemy wskazane w badaniach Studia Diagnozy i Profilaktyki z Krakowa wykonanych zlecenie Gminy Miasto Lębork. „Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych - Lębork 2013”.

1. Podstawowe problemy środowiskowe w opinii mieszkańców Lęborka:

- a) Za najważniejsze problemy w środowisku lokalnym mieszkańcy uznali bezrobocie, ubożenie społeczne, problemy mieszkaniowe oraz alkoholizm.
- b) Wśród najbardziej zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym grup w mieście, badani mieszkańcy wymieniają osoby uzależnione oraz osoby starsze.
- c) 16,4% badanych mieszkańców posiada wiedzę na temat działań prowadzonych przez władze lokalne, których celem jest wspieranie osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- d) Problem nadużywania alkoholu jest wymieniany jako jeden z najważniejszych problemów społecznych przez mieszkańców. Nieco mniej niż połowa badanych mieszkańców (44,8%) zauważa wzrost spożywania napojów alkoholowych w otoczeniu, zaś 49% respondentów przyznaje, że w czasie ostatniego roku było świadkiem lub doświadczyło nagannego zachowania młodzieży spożywającej alkohol.
- e) Ponad połowa badanych uważa alkohol za towar szczególny i postuluje za kontrolowaniem jego sprzedaży. 15% badanych posiadało wiedzę o prowadzonych lokalnie działaniach mających na celu przeciwdziałanie i zapobieganie uzależnieniu.
- f) 7,9% badanych przyznaje się do przynajmniej jednorazowego użycia narkotyku w swoim życiu.
  - g) Problemem środowiskowym jest również przemoc. Prawie jedna czwarta ankietowanych (22,4%) przyznała, że zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy fizycznej, jedna trzecia badanych (33,8%) zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy psychicznej. Ponadto 33,2% respondentów odpowiedziało, że zna przypadki bicia dzieci przez ich rodziców czy opiekunów. Należy podkreślić, że

większość badanych (71,1%) posiada wiedzę na temat instytucji, do których należy się zwrócić, by pomóc osobie, która jest ofiarą przemocy.

- h) Ponad połowa badanych mieszkańców (52,5%) wzięła przynajmniej raz w życiu udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych, polegających na wysyłaniu płatnych smsów, 11,4% badanych grało przynajmniej raz w życiu na automatach, 13,9% badanych obstawiało przynajmniej raz w życiu zakłady bukmacherskie, zaś 3,5% badanych przyznało, że grało kiedykolwiek w grę na pieniądze w Internecie.

2. Zagrożenia w środowisku dzieci i młodzieży.

- a. Wraz z wiekiem badanych uczniów wzrasta odsetek młodych uczniów eksperymentujących z alkoholem, papierosami oraz substancjami psychoaktywnymi. Najbardziej rozpowszechnione wśród badanych uczniów jest spożywanie napojów alkoholowych oraz palenie papierosów.
- b. Spożywanie napojów alkoholowych przez młode osoby jest bardzo poważnym problemem. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po alkohol. Przyznało się do tego 9,1% badanych uczniów szkół podstawowych, 48,9% badanych gimnazjalistów oraz 78,1% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Ponadto 2,4% badanych uczniów szkół podstawowych, 18,4% badanych gimnazjalistów i 33,7% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych przynajmniej raz w życiu upiło się, tracąc kontrolę nad własnym zachowaniem.
- c. Wśród przyczyn sięgania po napoje alkoholowe dzieci i młodzież często wskazują na picie okazjonalne, chęć zaimponowania lub presję rówieśników.
- d. Do palenia papierosów przynajmniej raz w życiu przyznało się 10,8% badanych uczniów szkół podstawowych, 37,8% badanych gimnazjalistów oraz 52,5% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Odsetek badanych uczniów szkół gimnazjalnych sięgających po narkotyki wyniósł 14,4%, zaś odsetek badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 16,5%.
- e. Niepokojący jest względnie łatwy dostęp dzieci i młodzieży do substancji psychoaktywnych.
- f. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się ze spożywaniem alkoholu, narkotyków i paleniem papierosów.
- g. Problemem w Lęborku są przypadki agresji i przemocy, z jakimi młodzi ludzie spotykają się w środowisku szkolnym i pozaszkolnym. Do znajomości osoby z otoczenia, która doświadcza przemocy ze strony rodziny lub otoczenia rówieśniczego, przyznaje się 25% badanych uczniów szkół podstawowych, 33,4% badanych gimnazjalistów oraz 30,6% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

- h. Wśród badanych uczniów – 1,7% uczniów szkół podstawowych, 5,8% badanych gimnazjalistów oraz 8,5% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało się, że eksperymentowało z zażywaniem dopalaczy, zaś 2% uczniów szkół podstawowych, 5,5% badanych gimnazjalistów oraz 6,5% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych użyłoby dopalaczy, gdyby miało do tego okazję.

II. Cele Programu.

1. Celem strategicznym jest ograniczanie występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.
2. Cele szczegółowe:
  - a. Zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z nadużywaniem substancji psychoaktywnych.
  - b. Wczesna profilaktyka i edukacja w zakresie problematyki uzależnień.
  - c. Ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, w szczególności wśród młodzieży.
  - d. Zwiększanie dostępności pomocy rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
  - e. Rozwijanie współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
  - f. Zapobieganie naruszeniom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
  - g. Propagowanie modelu „trzeźwego życia” poprzez tworzenie systemu oddziaływań profilaktycznych w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży – profilaktyka uniwersalna i selektywna.

Program jest ukierunkowany w szczególności na działania rozwijające u dzieci i młodzieży poczucie odpowiedzialności, społecznego zaangażowania, wrażliwości na problemy bliźnich, kształtowanie postawy szacunku wobec rodziców i wychowawców, wrażliwości na wartości kultury, promocję zdrowego stylu życia oraz rozbudzanie wśród dzieci i młodzieży zainteresowania różnorodnymi formami aktywności: artystycznej, sportowej i naukowej jako alternatywy wobec uzależnień, przemocy oraz innych zjawisk patologicznych.

Program ma również charakter edukacyjno-korekcyjny dla osób uzależnionych i terapeutyczno-wspomagający dla osób współuzależnionych oraz dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

III. Zadania i formy realizacji.

1. Realizacja zadań programu finansowana jest głównie ze środków pozyskanych z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży.
2. Szczegółowy wykaz zadań z formami ich realizacji wraz z szacunkowymi kosztami na 2016 rok:

Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lęborka na 2016 rok				szacunkowe koszty realizacji		
nazwa zadania		formy realizacji		przeciwdziałanie narkomanii (zł)	przeciwdziałanie alkoholizmowi (zł)	razem (zł)
I	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dla osób zagrożonych uzależnieniem	1	Podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.	0,00	14 550,00	14 550,00
		2	Dofinansowanie kosztów podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub zatrudnienia pracowników lecznictwa odwykowego, specjalistów ds. uzależnień i innych, służące poprawie dostępności pomocy terapeutycznej; dofinansowanie kosztów terapii osób uzależnionych.	0,00	2 000,00	2 000,00
II	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1	Współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lęborku, Policją, pedagogami szkolnymi, Strażą Miejską oraz innymi specjalistycznymi miejscami pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym dofinansowanie ich działalności.	24 000,00	24 000,00	48 000,00
		2	Dofinansowanie i finansowanie innych form działań zmierzających do zmniejszenia skali przemocy w rodzinie (np. programy korekcyjne, konsultacje, szkolenia, konferencje);	1 000,00	1 500,00	2 500,00

nazwa zadania		formy realizacji		przeciwdziałanie narkomanii (zł)	przeciwdziałanie alkoholizmowi (zł)	razem (zł)
III	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.	1	Prowadzenie dla dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych zajęć, w tym organizowanie imprez, zimowisk z elementami socjoterapeutycznymi;	20 250,00	20 250,00	40 500,00
		2	Dofinansowanie programów socjoterapeutycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, w tym m.in.: pozalekcyjnych zajęć sportowych, zajęć integracyjnych, komunikacji interpersonalnej, asertywności, zajęć edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień, zajęć sportowo-rekreacyjnych, plastycznych, konkursów o tematyce profilaktyki uzależnień promocji zdrowia i przeciwdziałaniu przemocy, imprez okolicznościowych, seansów filmowych itp.;	209 000,00	208 500,00	417 500,00
		3	Organizowanie dla dzieci i młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych - wycieczek, zajęć z elementami socjoterapii (obozów, kolonii, półkolonii), wypoczynek letni;	17 750,00	17 750,00	35 500,00
		4	Dofinansowanie realizacji zajęć na terenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych, środowiskowych z elementami socjoterapeutycznymi;	44 950,00	44 950,00	89 900,00
		5	Realizacja na terenie gminy programów profilaktycznych w zakresie problematyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dofinansowanie szkolnych programów profilaktycznych, streetworking;	6 500,00	6 500,00	13 000,00
		6	Organizowanie, finansowanie i dofinansowanie szkoleń, konferencji itp. dotyczących problematyki uzależnień, w tym: dla uczniów i ich rodziców oraz dla nauczycieli;	4 000,00	4 000,00	8 000,00
		7	Dofinansowanie imprez profilaktycznych promujących zdrowy styl życia (np. koncerty, festyny, happeningi, zawody sportowe, wycieczki, konkursy);	12 500,00	18 000,00	30 500,00
		8	Informacje o działaniach podejmowanych na terenie gminy na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (prasa, lokalne radio), dofinansowanie i finansowanie zakupu materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących uzależnień;	500,00	500,00	1 000,00
		9	Dofinansowanie działań zmierzających do uatrakcyjnienia tradycyjnych form edukacji szkolnej ze szczególnym uwzględnieniem zajęć ruchowych i zajęć inspirujących do twórczej aktywności;	0,00	95 550,00	95 550,00

nazwa zadania		formy realizacji		przeciwdziałanie narkomanii (zł)	przeciwdziałanie alkoholizmowi (zł)	razem (zł)
IV	Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii	1	Współpraca w obszarze profilaktyki uzależnień, dofinansowanie działalności klubów abstynenta, samopomocowych grup wsparcia itp. inicjatyw;	32 500,00	33 000,00	65 500,00
		2	Wspieranie wolontariatu w zakresie działalności związanej z profilaktyką uzależnień;	2 500,00	2 500,00	5 000,00
V	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	1	Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych wśród kierowców, sprzedawców napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych;	750,00	750,00	1 500,00
VI	Czynności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lęborku	1	Wynagrodzenie członków Komisji;	0,00	30 000,00	30 000,00
		2	Udział członków Komisji oraz Pełnomocnika BM ds. PiRPA oraz PN w szkoleniach, konferencjach itp. z zakresu problematyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (koszty udziału, koszty podróży służbowych)	2 500,00	2 500,00	5 000,00
		3	Zakup materiałów, artykułów biurowych oraz spożywczych na potrzeby obsługi MKRPA i realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;	0,00	500,00	500,00
szacunkowe koszty łącznie:				378 700,00	527 300,00	906 000,00
				906 000,00		

IV. Realizatorzy Programu.

1. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Lęborka na 2016 rok realizowane będą przez Pełnomocnika Burmistrza Miasta Lęborka ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, we współpracy z:

- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lęborku, placówkami oświatowymi, opiekuńczo-wychowawczymi, Policją, Strażą Miejską oraz innymi instytucjami realizującymi wybrane zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie określonym ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Wydziałem Finansowo-Budżetowym Urzędu Miejskiego w Lęborku, w zakresie wydawania zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
- Instytucjami, organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi będącymi współrealizatorami Programu.

V. Zasady wynagradzania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lęborku.

1. Wynagrodzenie dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za:
  - uczestnictwo i pracę w posiedzeniach zwykłych lub terenowych Komisji,
  - uczestnictwo w dyżurach zespołów ds. rozmów interwencyjno-motywujących,
  - przeprowadzanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
 wypłacane będzie każdemu z członków Komisji miesięcznie, w formie zryczałtowanej stawki w wysokości 245 zł brutto. Przewodniczący Komisji otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w kwocie 295 zł brutto.
2. Wynagrodzenie wskazane w pkt 1, przysługuje jedynie, gdy w odniesieniu do miesięcznego ryczałtu – członek Komisji uczestniczył w pracach Komisji podczas minimum jednego jej zwykłego lub terenowego posiedzenia w danym miesiącu, albo brał udział w kontroli, o której mowa w ust. 1, obejmującej co najmniej 3 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, albo był obecny podczas minimum jednego dyżuru zespołu ds. rozmów interwencyjno-motywujących w danym miesiącu.
3. Podstawę comiesięcznych wypłat wynagrodzenia stanowią listy obecności z posiedzeń komisji, listy obecności z dyżurów zespołów ds. rozmów interwencyjno-motywujących, protokoły kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

VI. Zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Lęborka na 2016 rok finansowany może być z następujących źródeł:

- z rocznych opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż, sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych wnoszonych przez podmioty prowadzące taką działalność,
- w miarę potrzeb z innych środków własnych Gminy Miasto Lębork,
- ze środków pozabudżetowych.